

Десятов Тимофій,

доктор педагогічних наук, професор,

директор ННІ педагогічної освіти,

соціальної роботи і мистецтва

Черкаського національного університету

імені Богдана Хмельницького

СПАДЩИНА НАРОДНОГО УЧИТЕЛЯ

Другого лютого 2022 року виповнюється 85 років з дня народження видатного українського педагога, академіка Національної академії педагогічних наук України, народного депутата Української держави, директора Сахнівської середньої школи, випускника Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, нашого славетного земляка – **Олександра Антоновича Захаренка**.

Щорічно ми проводимо різноманітні заходи, присвячені пам'яті Великого учителя. Але цьогоріч обрали, на наш погляд, дуже актуальну та практикоорієнтовану форму – педагогічний марафон. Адже ідеї Олександра Антоновича, випробувані часом, залишаються актуальними й сьогодні.

Формула нової української школи сьогодні – це поєднання людського капіталу, освітніх ресурсів та створення освітнього середовища на основі демократичних цінностей. Саме таку формулу, але ще півстоліття тому, вдалося «вивести» сахнівському директорові в невеликій сільській школі, яка здобула визнання ген-ген за кордонами Батьківщини.

Починаючи із учителювання в Кам'янській середній школі робітничої молоді, молодий Сашко поставив собі за ціль – здобути вищу освіту та працювати для своїх вихованців. Й свою мрію він впроваджував все життя – від сільського учителя піднявся на рівень академіка-мислителя, вченого-новатора, внісши інноваційні акценти у вітчизняну педагогіку.

Оригінальна педагогічна система О. А. Захаренка – педагогіка партнерства – основою якої є виховання учнів у тісному взаємозв'язку освітнього закладу, сім'ї та громади, не втрачає своєї актуальності й викликає значний інтерес для наукового обґрунтування та впровадження в практику новітніх педагогічних ідей.

Всеукраїнський марафон педагогічних ідей, присвячений пам'яті Олександра Антоновича Захаренка – це виняткова подія для освітянської спільноти й для України загалом, адже звернення до педагогічної спадщини нашого співвітчизника, творчого її пізнання дасть новий поштовх у модернізації сучасних освітніх процесів.

Амонашвілі Шалва,
доктор психологічних наук, академік,
«Лицар гуманної педагогіки»
Тбілісі, Грузія

ВЕЛИКИЙ СЛІД ВЕЛИКОЇ ЛЮДИНИ

Із Олександром Антоновичем ми знайомі ще із часів Радянського Союзу, із Останкінських зустрічей, коли в середині 60-х років ХХ століття, він презентував надзвичайну педагогічну інновацію – педагогіку партнерства в середній школі. І вже сьогодні, з огляду на відстань у півстоліття, яка, можна сказати, перевірила на практиці ідеї Захаренка й довела, що вони дієві, цінні та надзвичайно корисні для підростаючого покоління. Я можу стверджувати, що він не просто був учителем, це великий мислитель, державний діяч, який своєю наполегливою, сумлінною працею, щоденно трудився на благо Батьківщини.

Олександр Антонович серед всіх моїх знайомих відрізнявся надзвичайною прихильністю, скромністю, щирістю, добротою, все, про що він говорив, завжди підтверджував такими аргументами, що навіть не було й думки в чомусь сумніватися. А всі його справи були направлені на виконання надзвичайного завдання – виховання дітей та молоді.

1989 рік змінив моє уявлення про сільську середню школу назавжди. Після відвідин Сахнівського закладу я зміг поєднати, на мій погляд, непоєднане. Спочатку мене вразило приміщення школи – кольорове, розмальоване квітами, із великими широкими коридорами, просторими класними кімнатами, а головне – наповнене дитячого галасу та сміху. Під час шкільної перерви – це був вулик веселощів та постійного руху. Обсерваторія, фонтан, каруселі, музей, алея троянд, басейн – і все це сільська школа.

Ці ідеї є геніальними. Адже школа за Олександра Антоновича перетворилася в центр економічного, культурного, духовного розвитку села.

Ще на одну цінність зверну увагу – це цінність праці. З огляду на сучасні суспільні виклики, ми якось перестали її цінувати. А в школі О. Захаренка саме цій діяльності приділялася особлива увага. Ідея не в тому, щоб дитина навчилася копати чи садити, а в тому, щоб кожний вніс своєю посильну частку в загальну справу: разом будували басейн, спільно закладали алею троянд, доглядали за туями та ін. Привчаючи дітей через власний приклад, приклад батьків, Олександр Антонович будував «міцний фундамент» – вони працювали на майбутнє нації.

Школи К. Ушинського, В. Сухомлинського, О. Захаренка є не просто українськими освітніми закладами, це, без перебільшення, багатство нації, яке потрібно берегти й плекати сучасному поколінню.